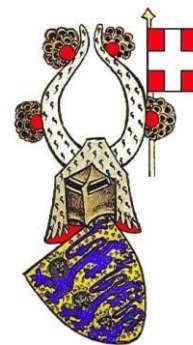

Dannebrogsviden om Rigets Banner

Af Søren Cruys-Bagger fra Nationalt videncenter om Dannebrog.
Flagkonsulent i Danmarks-Samfundet. Udarbejdet september 2019.

I år er det 100 år siden, at Danmarks-Samfundet gennemførte en landsindsamling som dannede grundlag for tildeling af folkegaven til Danmark Rigets Banner. Banneret blev overdraget til Kong Christian den 10. på Amalienborgs Slotsplads den 15. juni 1919 kl. 12. Dannebrogsviden handler denne gang om Rigets Banner.

Foto: DS

700 årsdagen

Da Dannebrog for 100 år siden blev fejret, deltog den kongelige familie i arrangementer rundt omkring i landet. På Amalienborg fik Kong Christian den 10. sammen med Dronning Alexandrine, Kronprins Frederik og Prins Knud overrakt Rigsbanneret af det danske folk i forbindelse med dagens vagtskifte. Til lejligheden var der rejst en tribune til kongefamilien foran Christian VIII's Palæ, og efter at Kongesangen var spillet, holdt Kongen en tale, hvor Majestæten betonedede, at Dannebrog er et fælles eje, der er knyttet til Danmark og landets historie.

Hvor det hele begyndte

Danmarks-Samfundets overstyrelse havde indbudt pressen til et møde på hotel Phønix i København den 15. marts 1919. Kongen havde givet tilsagn om at ville modtage Rigsbanneret ved en højtidelighed på Valdemarsdagen søndag den 15. juni. Banneret skulle finansieres gennem en til lejligheden oprettet fond "Danmarks-Samfundets National- og Flagfond".

Hvem lavede hvad?

Banneret blev tegnet af maleren Harald Slott-Møller på baggrund af skitser fra Danmarks-Samfundet. Foden blev udført af billedhuggeren Thomas Bærentzen og sølvsmed Bojesen. Flagdugen blev vævet af Karen Warming og det store rigsvåben fra 1903 blev broderet af Elisabeth Garde. Foden til banneret blev støbt hos hofbronzestøber Rasmussen.

Hvordan ser det ud?

Foden

Nederst på foden hviler tre løver. Oven på foden er en konstruktion hvis sider er udformet med Danmarks herredsvåben (våbenskjold for de gamle administrative enheder). Herefter følger figurer med en sluttet kreds af dansk ungdom.

Mellemstykket

Fodstykket er hult og heri er bannerstangen placeret. Ovenover fodstykket er stangen smykket med et led bestående af seks sider hvor der er billeder i relief på en blå emaliegrund dels af Thyra Dannebod, Knud den Store, Knud Lavard, Valdemar den store, Absalon og af Dronning Margrethe - den første.

Bannerstangen

Herefter følger et egeløvskapitel i form af et søjlehoved der bærer stangens hovedudsmykning ærkebiskop Anders Sunesen. Over gruppen med biskoppen og de to præster, der støtter hans arme, ses Danmarks skytshelgen Knud Konge. På Knud Konges fodstykke står de latinske ord for 'Bed for Danmark'. Stangens udsmykning er lavet af lueforyldt sølv og emalje.

Banneret

Umiddelbart over Knud Konges hoved følger banneret. Banneret er et kongeflag som splitflag hvor der i spunsen er silkevævet det store rigsvåben. Banneret er placeret på en tværstang med snore som er styret af to engle. De gyldne snore som holder banneret fast til stangen er i kanten fastgjort med et kors med kongens navnetræk og valgsprog.

Toppen

Øverst er sat en fembøjlet lukket kongekrone hvorpå der er anbragt et gyldent rigsæble. Oven på denne top er placeret en svævende Helligåndens hvide due.

Tværstangen

I hver ende af tværstangen er anbragt kvaster og seks barduner som anvendes når banneret skal bæres.

Agitationsmærket

For at skaffe penge til rigsbanneret blev der i foråret 1919 lavet to agitationsmærker der blev solgt for 10 øre pr. stk. Mærkerne skulle klisteres på den daglige personlige post. Det ene af mærkerne viste tegningen af banneret. Mærkerne blev sendt ud til salg hos ca. 500 forhandlere over hele landet. Det var primært bog- og papirhandlere, bladhandlere og kiosker.

Amalienborgs Slotsplads den 15. juni 1919 kl. 12:00 (citeret fra medlemsbladet)

... i hans Sted traadte Næstformand Selding for Danmarks-Samfundet op ved Siden af dette og holdt følgende tale til Kongen:

"Deres Majestæt! Paa denne store Højtidsdag, vort Flags 700 Aarsdag, har man i store Kredse af det danske Folk ønsket at give de Følelser, hvormed vi omfatter vort gamle Flag, et synligt Udtryk ved at lade fremstille et Dannebrog, et Rigets Banner, til Minde om Dagen. Dette festlige Dannebrog skænker Danmarks-Samfundet Kronen i fuld Vished om, at Konge og Folk mødes i fælles Kærlighed til Flaget, fælles Ærefrygt for dets Fortid, fælles Haab om dets Fremtid. Måtte denne Folkelykke, der i Dannebrog's Jubelaar times os ved Sønderjyllands Genforening med Moderlandet indvarslede nye rige Tider for hele Danmark, dets Konge og Folk. Med Ønsket om, at Gud altid vil holde sin skærmende og velsignede Haand over vort Dannebrog beder Danmarks-Samfundet Deres Majestæt modtage dette nye og dog ældgamle Rigets Banner – Dannebrog."

Da Sløret fald og det pragtfulde Banner kom til syne, funkende og straalende i Solens Glans, udbragtes et "Dannebrog leve" Brusende, begejstret Hurraraab lød fra den uhyre Menneskemængde og Musikken intonerede "Vift stolt på Codans Bølge", der istemtes af Mængden.

Da Sangen var forstummet traadte Kongen frem og udtalte dybt bevæget og med høj og kraftig stemme, der hørtes over hele Pladsen følgende ord:

"Jeg udtaler min varmeste Tak til alle Bidragyderne, til Kunstnerne og Komiteen for dette Banner, jeg har modtaget paa Dannebrog's 700-årsdag, og som skal bevares som et varigt Minde om, hvorledes Dagen hædredes af den nulevende Slægt".

Hvor kan du se Rigets Banner?

Danmarks-Samfundets folkegave er i dag placeret ved Kongetrappen op til repræsentationslokalerne på Christiansborg Slot.

